

ἔθνος ὁλόκληρον διεκέρυξε τὸν χαυὸν τῆς καθ' ὅτι αὐτὸς βέβαια ἠσθάνθη ἐφ' ὅλης ζωῆς τὴν ὁποίαν οἱ καλοὶ μόνον αἰσθάνονται ἐσωτερικὴν παραμυθίαν καὶ ὑποστηρίζουσιν ἐλπίδα, — αὐτὸς ἀπῆλause πλήρη καὶ καθαρὰν τὴν ἀγίαν ἐπιφάνειαν τῆς εἰρήνης τοῦ Θεοῦ, ἣτις ὑπερέχει πάντα νοῦν.

#### Ο ΑΓΓΛΟΣ ΑΡΧΙΔΙΚΑΣΤΗΣ.

**ΠΛΟΥΣΙΟΣ** τις Ἀγγλος εἶχε δύο υἱούς, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μεγαλύτερος, ἀσώτως διάγων, τὸν ἐδίδο περιουσίαν ἀνησυχίαν διὰ πολλοὺς χρόνους· τέλος δὲ, βαρυνθεὶς καὶ ὁ νέος νὰ χαλινάγῃ, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του ἄδειαν νὰ ξενιτευθῇ, καὶ λαβὼν αὐτὴν ἀνεχώρησε. Μετ' ὀλίγον ὁμῶς ἐπιάσθη τὸ καράβιον ἀπὸ Ἀλγερίνους, καὶ ὁ ἄσωτος αἰχμαλωτίσθη εἰς τὸ Ἀλγέριον, ὅπου ἐκάθισεν ἀρκετοὺς χρόνους, χωρὶς νὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ στείλῃ κάμμιναν εἰδησιν πρὸς τοὺς γονεῖς του· τελευταῖον ὁμῶς ἐξέφυγε, καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, σχεδὸν γυμνός, καὶ πάντῃ ἀνάργυρος. Φθάσας δὲ εἰς τὴν κώμην τῆς γενέσεώς του, ἔμαθε πάραυτα ὅτι ὁ πατήρ του εἶχεν ἀποθάνειν πρὸ πολλοῦ, καὶ ὅτι ὁ νεώτερος ἀδελφὸς του εἶχε κυριευμένα ὅλα τὰ πατρικά κτήματα· εὐθύς λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τοῦ ἀδελφοῦ του, εἶπε ποῖος ἦτο, καὶ ἐδιηγῆθη τὰς συμφορὰς του.

Κατὰ πρῶτον ὁ νεώτερος ἀδελφὸς ἔμεινεν ἐκπεπληγμένος· ἀλλ' ἀφοῦ συνῆλθεν, ἔκαμιν ἀπόφασιν νὰ μεταχειρισθῇ τὸν νεοφρομένον ὡς πλάνον, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὸν οἶκον, λέγων ὅτι ὁ μεγαλύτερός του ἀδελφὸς εἶχεν ἀποθάνειν εἰς τὴν ξενιτείαν, καὶ μάλιστα δι' ἄσχυριζόμενος ὅτι εἶχεν ἱκανοὺς μάρτυρας, ὥστε ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τούτου. Μετὰ τοιαύτην ἀνέλπιστον ὑποδοχὴν, ἐκβῆκεν ὁ ταλαίπωρος κληρονόμος \* νὰ ζητήσῃ τοὺς παλαιούς φίλους του, παρὰ τῶν ὁποίων ἤλπιζε νὰ λάβῃ βοήθειαν· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν ἦσαν ἀποθαμμένοι, οἱ δὲ ἔλειπαν· τέλος ὁμῶς εὐτύχησε νὰ εὕρῃ δικηγόρον τινά, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδιηγῆθη τὰ πάντα ἀπαράλλακτως καθὼς ἦσαν, καὶ παρέκάλεσε νὰ τὸν συμβουλευθῇ πῶς νὰ φερθῇ.

Ὁ δικηγόρος κατέλαβεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκετο εἰς δεινὴν θέσιν, καὶ παρετήρησεν ὅτι, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφὸς του εἶχε χρήματα πολλὰ εἰς χεῖρας, δὲν ἦτον ἀπίθανον ὅτι ἤθελε προσδράμειν εἰς πᾶν ἄδικον μέσον, δωροδοκῶν μάρτυρας, κτλ· ἀλλὰ, μ' ὅλα ταῦτα, 'Υπόσχομαι,' εἶπε, 'νὰ ἀναδεχθῶ τὴν υπεράσπισιν τῆς δίκης σου,

με συμφωνίαν, ἐὰν μὲν ἐπιτύχω, νὰ πληρωθῶ χιλίας λίτρας στηρλίνας· εἰ δὲ μὴ, ἐπειδὴ καὶ τῷόντι δὲν ἔχεις τίποτε, νὰ μὴ με δώσης τίποτε.' Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἔστρεψε φυσικὰ ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός.

Ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι τὸν καιρὸν, ὁπότε τοῦτο συνέβη, ἡ δωροδοκία καὶ ἡ διαφθορά ἐπεκράτουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν Ἀγγλίαν· πολλάκις συνέβαινε νὰ κλίνωσιν οἱ δικασταὶ πρὸς τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον ἀπὸ τοὺς διαφερομένους ἀναλόγως τῆς ποσότητος τοῦ χρυσοῦ τὴν ὁποίαν ἐλάμβαναν. Γνωρίζων δὲ ταῦτα ὁ δικηγόρος, ἔτρεφε τὰς πλέον ἀσθενεῖς ἐλπίδας περὶ τοῦ μεγαλύτερου ἀδελφοῦ, ἂν καὶ τέλεια πληροφορημένος ὅτι αὐτὸς εἶχεν ὅλα τὰ δίκαια. Εἰς τοιαύτην λοιπὸν ἀμυχανίαν εὐρισκόμενος, ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ἐν ταξείδιον εἰς τὸ Λονδίον, καὶ νὰ παραστήσῃ τὸ πᾶν εἰς τὸν κύριον Ματθαῖον Ἀλὴν, τότε Λόρδον Ἀρχιδικαστὴν τοῦ Βασιλικοῦ Βήματος, καὶ ἄνδρα ὄχι ὀλιώτερον ἐπιφανῆ διὰ τὰς δυνάμεις του, παρὰ διὰ τὴν ἀκλόνητον αὐτοῦ ἀδιαφθορίαν καὶ ἀκριβῆ ἀπροσωποληψίαν. Ὁ κύριος Ματθαῖος ἤκυσσε μετ' ὑπομονῆς τὴν διήγησιν ὅλων τῶν περιστάσεων, ὡς καὶ τὰς ὑποψίας τοῦ δικηγόρου περὶ τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ἤθελαν μεταχειρισθῇ διὰ νὰ στερήσωσι τὸν μεγαλύτερον ἀδελφὸν ἀπὸ τοῦ δίκαιόν του· ἀλλὰ δὲν εἶπε παρὰ τοῦτο μόνον εἰς τὸν δικηγόρον, 'Υπαγε, κάμε ὅ,τι ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, καὶ μὴ σε μέλη παρέχει.'

Οὕτως ἀπέμεινε τὸ πρᾶγμα ἕως τὴν δικάσιμον ἡμέραν· ὀλίγον δὲ πρὸ αὐτῆς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν οἶκον ὁ κύριος Ματθαῖος, καὶ ὥδοιπορεῖ ἕως τοῦ φθάσας ἐγγὺς τῆς πόλεως, ὅπου ἡ κρίσις ἔμελλε νὰ γένη, ἤρξεν οἶκον μυλωνᾶ τινός, καὶ, στήσας τὴν ἄμαξαν, κατέβη καὶ εἰσῆλθεν. Ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τὸν μυλωνᾶν, τὸν εἶπεν ὅτι εἶχε μίαν χάριν νὰ τοῦ ζητήσῃ, τὴν ὁποίαν ἤλπιζε καὶ νὰ λάβῃ· δηλαδὴ, ν' ἀλλάξωσι φορέματα, καὶ ν' ἀφήσῃ ἐκεῖ τὴν ἄμαξάν του ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ. Ὁ μυλωνᾶς καταρχὰς μὲν ἐνόμισεν ὅτι ὁ κύριος Ματθαῖος ἀστείζετο· πληροφορηθεὶς δὲ τὸ ἐναντίον, ἐζήτησε νὰ φέρῃ τὴν καλῆτέραν του φορεσίαν· ἀλλὰ τὸν ἐμπόδισεν ὁ κύριος Ματθαῖος, εἰπὼν ὅτι ἤθελε τὰ ἐργατικά του ἐνδύματα. Ἐγινε λοιπὸν ἡ ἀλλαγὴ, καὶ ὁ ἀρχιδικαστὴς ὑπὸ σχῆμα μυλωνᾶ ἐξεκίνησε τὴν ἐπαύριον πεζὸς διὰ τὴν πόλιν.

Φθάσας ἐκεῖ, ὑπῆγεν ἀμέσως εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἀναμειχθεὶς μετὰ τὸ πλῆθος εὐρύχκε ταχέως τὸν μεγαλύτερον ἀδελφόν. Ἐπλησίασε δὲ πρὸς αὐτὸν μετὰ τὸ, 'Αἰ, φίλε μου, ἔχεις ἐλπίδας;' 'Πολλὰ μικράς,' ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· 'διότι φοβοῦμαι ὅτι καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ

\* Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ μεγαλύτερος ἀδελφὸς κληρονομεῖ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πατρικῆς περιουσίας, ὡς καὶ τὸν τίτλον τοῦ πατρὸς.

δικαστηρίου και οι ενώμοτοι κριταί είναι δωροδοκούμενοι· ἀλλ' ἐγὼ χρήματα δὲν ἔχω,—μόνον εἰς τὸ δίκαιόν μου ἐπιστηρίζομαι· διὰ τοῦτο τρέφω ἀσθενεῖς ἐλπίδας·" Ἐδιηγῆθη τότε ὅλην τὴν ἱστορίαν του εἰς τὸν νομιζόμενον μυλωνᾶν, καὶ τέλος τὸν εἰδοποίησε περὶ τῆς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ δικηγόρου συνθήκης. Μολονότι δὲ ὁ κύριος Ματθαῖος ἐγνώριζε καὶ πρὶν ὅλα τὰ κυριώτερα, ἢ ἄδολος ὅμως ἐξιστόρησις, τὴν ὁποίαν τώρα ἤκουσε, τὸν πληροφορήσεν ἔτι μᾶλλον περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι ἀληθῶς ἦτον ὁποῖος ἔλεγε, καὶ ἀκολούθως κληρονόμος τῆς δικολογουμένης περιουσίας.

"Ἐκαμε λοιπὸν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ βοηθήσῃ τὸν πτωχόν, καὶ πρὸς τοῦτο παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ μὴν ἀπελπίζεται· 'διότι,' εἶπεν, 'ἴσως δυνηθῶ νὰ σὲ χρησιμεύσω κ' ἐγὼ,—μολονότι δὲν τὸ ἐλπίζω, ἐπειδὴ τί νὰ κάμῃ ἓνας μυλωνᾶς; πλὴν ὅ,τι ἐμπορέσω θέλω τὸ κάμειν· τοῦλάχιστον, ἀκολούθησε τὴν συμβουλὴν μου, καὶ νὰ σὲ βλάβῃ δὲν ἐμπορεῖ, ἴσως δὲ καὶ σὲ χρησιμεύσῃ·" Ὁ μεγαλῆτερος ἀδελφὸς ὑπεσχέθη νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν ὁποιοιδήποτε συντετὸν σχέδιον ἤθελε τοῦ προτείνειν. "Ἀκουσε λοιπὸν," ἐξηκολούθησεν ὁ προσποιοῦμενος μυλωνᾶς· "ὅταν διαβασθῶσι τὰ ὀνόματα τῶν ἐνωμῶτων κριτῶν, ἐναντιώσου εἰς ἓνα ὁποιοιδήποτε ἐξ αὐτῶν· εἰπέ ὅτι δὲν τὸν δέχεσαι ὡς κριτὴν σου· ἐὰν δὲ σ' ἐρωτήσῃ ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου, διατί ἐναντιόνοσαι, ἀποκρίσου, 'Ἐναντιόνομαι διότι ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς Ἄγγλος, καὶ δὲν λέγω διατί·' ἔπειτα ἴσως ἐρωτηθῇς, Ποῖον θέλεις νὰ βάλωσιν εἰς τόπον τοῦ ἀποβληθέντος· ἐὰν τοῦτο γένῃ, κύτταξε ἀδιαφόρως τριγύρω σου, καὶ ἀνάφερε ἐμέ. Εἰς τοῦτο ἂν ἐπιτύχωμεν, ἂν ὀρκωθῶ κ' ἐγὼ εἰς τῶν κριτῶν σου, τρέφω μεγάλας ἐλπίδας ὅτι θέλω σὲ χρησιμεύειν·"

Ὁ μεγαλῆτερος ἀδελφὸς ὑπεσχέθη ν' ἀκολουθήσῃ τὰς ὁδηγίας ταύτας· ὅθεν, ὅτε ἀνεγνώσθησαν τὰ ὀνόματα τῶν ἐνωμῶτων κριτῶν, ἠναντιώθη εἰς ἓνα. "Παρακαλῶ," εἶπε τότε ὁ πρόεδρος μὲ ὀριστικὸν τόνον, 'διατί ἐναντιόνοσαι εἰς τὸν κύριον αὐτόν; τί σ' ἐμποδίζει νὰ τὸν δεχθῇς ὡς ἐνώμοτον κριτὴν σου;' "Ἐναντιόνομαι εἰς αὐτόν, κύριέ μου, διότι ἔχω τὸ δικαίωμα τοῦτο ὡς Ἄγγλος, καὶ δὲν λέγω διατί·" "Καὶ ποῖον," εἶπεν ὁ πρόεδρος, 'θέλεις νὰ βάλωμεν εἰς τόπον αὐτοῦ·' "Θέλω ἓνα τίμιον ἄνθρωπον, κύριέ μου, ὁποιοιδήποτε· εὐχαριστοῦμαι καὶ μ' ἐκεῖνον τὸν μυλωνᾶν·" "Καλὰ," εἶπεν ὁ πρόεδρος, 'ὡς ὀρκωθῇ ὁ μυλωνᾶς·"

Ὁρκωθῆς ὁ μυλωνᾶς, καὶ καθίσας μετὰ τῶν συναδελφῶν του, παρετήρησε μετ' ὀλίγον ἓνα μικρόσωμον ἄνθρωπον, ὅστις, ἀφοῦ περιῆλθεν

ὅλους τοὺς ἐνωμῶτους κριτάς, ἐπλησίασε καὶ εἰς αὐτόν, καὶ τοῦ ἔβαλεν εἰς τὴν χεῖρα πέντε Γουινέας, λέγων ὅτι ἦσαν δῶρον ἀπὸ τὸν νεώτερον ἀδελφόν· μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἔμαθεν ὁ μυλωνᾶς ἀπὸ τοὺς πλησίον του, ὅτι καθεὶς αὐτῶν εἶχε λάβειν δέκα Γουινέας. "Ἐδωκε τώρα ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν εἰς τὴν δίκην, ἥτις ἐφαίνετο νὰ κλίνη πρὸς χάριν τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ· καθότι οἱ μάρτυρες εἶχαν ὁμώσειν, ὅτι ὁ μεγαλῆτερος ἀδελφὸς ἀπέθανε καὶ ἐτάφη! Ὁ πρόεδρος ἀνεκεφαλαίωσε τὰς ἀποδείξεις, ἀλλὰ χωρὶς νὰ περιεργασθῇ διαφόρους ψηλαφητάς ἀντιφάσεις, αἰτινες εἶχαν ἀκολουθήσειν μετὰ τὸν νεώτερον ἀδελφὸν καὶ τῶν μαρτύρων του. "Ἐπειτα δὲ ἠρώτησε τοὺς ἐνωμῶτους κριτάς, κατὰ τὸ σὺνῆθες, ἂν ἦσαν ὅλοι σύμφωνοι. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἔμειλε ν' ἀποκριθῇ καταφατικῶς, μὴ προσμένων καμμίαν ἀντίστασιν, ὅτε ὁ μυλωνᾶς, σηκωθεὶς, ἐξεφώνησεν, "Ὁχι, κύριέ μου, δὲν εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι·" "Καὶ τί σ' ἐμποδίζει, παρακαλῶ, νὰ συμφωνήσῃς μὲ τοὺς λοιπούς," ἠρώτησεν ὁ πρόεδρος καταφρονητικῶς. "Πολλὰ πράγματα μ' ἐμποδίζουν, κύριέ μου· πρῶτον πάντων, ὅλοι οὗτοι οἱ ἐνώμοτοι κριταί ἔλαβαν δέκα φλωρία ὁ καθεὶς ἀπὸ τὸν νεώτερον ἀδελφόν, ἐγὼ δὲ μόνον πέντε!" Ἦρξισε τότε νὰ δεικνύῃ πόσον ἀντιφατικαὶ ἦσαν αἱ εἰς μέσον φερθεῖσαι ἀποδείξεις· ἐρῳτήτορεν δὲ μὲ τοσαύτην εὐγλωττίαν, ὥστε τὸ δικαστήριον ἔμεινεν ἐκθαμβόν· τέλος δὲ, ὁ πρόεδρος, ἀνίκανος πλέον νὰ κρατηθῇ, ἐξεφώνησε μὲ σφοδρότητα, "Ποῖος εἶσαι;—πόθεν ἔρχεσαι;—τί εἶναι τὸ ὄνομά σε;" Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀπεκρίθη ὁ μυλωνᾶς, "Ἐρχομαι ἀπὸ τὸ Λονδίνον—τὸν ὄνομά μου εἶναι Ματθαῖος Ἀλῆς—καὶ εἶμαι Ἀόρδος Ἀρχιδικαστῆς τοῦ Βασιλικοῦ Βήματος· πληροφορηθεῖς δὲ ἀπὸ τὴν σημερινὴν ἀδικίαν καὶ προσωποληψίαν σου ὅτι εἶσαι ἀνάξιος νὰ κατέχῃς τόσον ὑψηλὴν δικαστικὴν θέσιν, σὲ προστάζω νὰ καταβῇς ἀπὸ τὸν θρόνον, τὸν ὁποῖον τόσον κατήσχυνες· ἐγὼ ὁ ἴδιος θέλω κρίνειν τὴν δίκην ταύτην·"

Ὁ κύριος Ματθαῖος ἀνέβη τότε εἰς τὸ βῆμα μὲ τοῦ μυλωνᾶ τὰ φορέματα· ἔκαμε νὰ διορισθῶσι νέοι ἐνώμοτοι κριταί,—μετεξέτασεν ὅλους τοὺς μάρτυρας, τοὺς ἀπέδειξεν ὅτι ἦσαν δωροδοκούμενοι· τὰ πράγματα ἡλλαξαν ὅλως διόλου, καὶ ὁ μεγαλῆτερος ἀδελφὸς ἀπέλαβε τὰ δικάια τε.

Εἰς κατόρθωσιν μεγάλων πραγμάτων εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ἐνθουσιασμός· ἀλλὰ διὰ νὰ γένωσι μόνιμα τὰ κατορθώματα, πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ πολλὴν γνῶσιν καὶ φρόνησιν.—ΚΟΡΑΗΣ.